

Právnická fakulta

Univerzity Karlovy v Praze

Posudek oponenta disertační práce

Název práce: **Právo stavby v českém a francouzském právu**

Doktorandka: **Mgr. Alena Srbová**

Školitel: Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.

Oponent: Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

Datum zpracování práce: k 30.září 2015

Text posudku:

Posuzovaná dizertační práce je zpracována v rozsahu 332 stran (vlastní text včetně povinných příloh), doplněných o celkem šest příloh vybraných autorkou. Tématem posuzované doktorské dizertační práce je právo stavby. Jedná se o nesmírně zajímavý právní institut z oblasti občanského práva, který je nově zakotven v platném občanském zákoníku č.89/2012 Sb., na rozdíl od předchozího občanského zákoníku, zákona č.40/1964 Sb., který tento institut neobsahoval. Nejedná se však o zbrusu nový právní institut, do roku 1964 byl součástí tehdy platného československého práva. Právo stavby se z pohledu teorie práva a systematiky civilního (občanského) práva řadí mezi věcná práva, a to k věci cizí. Dle mého názoru tvoří klíčovou součást věcných práv.

Autorka se rozhodla ve své dizertační práci provést komparaci české právní úpravy s vybranými zahraničními úpravami, přičemž ta stěžejní se objevuje již v názvu práce. Autorka ovšem vedle francouzské právní úpravy zmiňuje i prvky řady dalších zemí, zde odkazují na kap. 2.4, přičemž relevantní jsou i údaje v kap. 2.3. V rámci kapitoly 2.4 je zajímavé, že autorka neuvedla právní úpravu práva stavby ani v jednom státě, se kterým Česká republika hraničí. Nezařazení některých zemí autorka nakonec odůvodnila na str. 67, přesto si myslím, že alespoň stručnou informaci o polském, německém a rakouském právu stavby autorka do práce zařadit – z teoretických i praktických důvodů - mohla.

Systematicky je dizertační práce Mgr. Aleny Srbové členěna do úvodu, čtyř částí a závěru. Celkem je v ní obsaženo šest kapitol, dále dělených vnitřně do oddílů, dvou, výjimečně tři úrovní. Práce je tak i přes svůj velký rozsah poměrně přehledná. V první části, úvodu, poskytuje autorka čtenáři jistý manuál, uvádí stav poznání v českém, evropském a světovém

kontextu právní vědy, dále zdroje poznání, představuje systematiku práce, osvětluje metodologii a vytyčuje si cíle dizertační práce. V druhé části se zabývá teoretickým vymezením pojmu a právní podstaty práva stavby. Zásadní pozornost věnuje autorka zásadě *superficies solo cedit* jakožto základnímu východisku práva stavby.

Ve druhé kapitole se mimo jiné též stručně dotýká vztahu soukromého a veřejného práva v oblasti problematiky práva stavby.

Občanské právo má, jak je obecně známo, své hluboké kořeny v dávnověku a je tedy pochopitelné, že autorka se ve třetí kapitole soustředila na popis historického vývoje práva stavby včetně institutů předcházejících s kořeny až v římském právu. Pro čtenáře je jistě zajímavá zejména právní úprava v Československu v letech 1912 až 1964.

Za pomyslné jádro oponované dizertační práce lze pak považovat kapitolu 4., ve které autorka odvedla opravdu pěkný (a velký) kus poctivé práce, když provedla analýzu jednotlivých aspektů práva stavby v českém a francouzském právu a posléze syntézu poznatků. Kromě soukromoprávních aspektů, jejichž zařazení považuji za samozřejmé, autorka v kap.4.11. zařadila z praktického hlediska i některé veřejnoprávní nástroje (účetní, daňové, oceňování práva stavby). Rozsahem již mnohem stručnější je pak kapitola pátá, obsahující příbuzné soukromoprávní instituty k právu stavby, přičemž autorka na str. 273 tuto „příbuznost“ vysvětluje.

Kapitola šestá pak představuje závěry, ke kterým autorka v rámci své vědecké práce dospěla. V rámci jednotlivých oddílů provádí zhodnocení úpravy *de lege lata*, odpovídá na otázky, které si položila v úvodu práce, a předkládá úvahy *de lege ferenda*. Oceňuji některé autorčiny kritické poznámky a názory. Jiné, zejména k různým veřejně účelným stavbám, by jistě chtělo ještě blíže promyslet.

Z hlediska formálních požadavků na dizertační práce konstatuji, že předložená dizertační práce Mgr. Aleny Srbové je přehledná, psaná i přes mimořádně dlouhý rozsah čtivým jazykem, graficky vyvedená, až na drobné překlepy je na vysoké gramatické úrovni. Odborná literatura je pečlivě a často citována, poznámkový aparát (až 761 odkazů pod čarou) je skutečně rozsáhlý. Prameny jsou řádně uvedeny v povinných přílohách. Autorka zařadila na konci práce také jí vybrané přílohy (str. 333 a násl.), vhodně dokreslující předchozí výklad.

Závěr:

Autorka dle mého názoru stvořila odborně hodnotnou a věcně velmi cennou vědeckou práci, jejíž hlavní přínosy jsou v uceleném shrnutí právního vývoje práva stavby, analýza právní úpravy *de lege lata* a komparace českého a francouzského práva v této oblasti. Autorka při práci využila i své praktické zkušenosti a jazykové znalosti.

Pokud jde o vědecký přínos k rozvoji oboru, soudím, že největším přínosem autorky je rozhodně provedená analýza, syntéza a komparace českého a francouzského práva stavby. Odvážuji se autorce navrhnout, aby uvažovala o možnosti publikace části své dizertační práce ať již v podobě samostatné monografie či většího vědeckého článku, samozřejmě po dohodě se svým školitelem a teprve po úspěšné obhajobě dizertační práce.

Pokud by se autorka problematikou zabývala i nadále, doporučuji se soustředit jednak na právo stavby a příbuzné soukromoprávní instituty anebo také zaměřit pozornost na vztahy práva stavby k veřejnému právu, resp. pramenům, nástrojům a řízením z oblasti veřejného práva. Nabízí se vztahy ke katastrálnímu zákonu či ke stavebnímu zákonu, ale i dalším, např. z oblasti práva životního prostředí.

V rámci obhajoby doporučuji se zamyslet nad vztahem práva stavby podle občanského zákoníku a územnímu řízení a stavebnímu řízení podle stavebního zákona.

Z výše uvedeného vyplývá, že autorka splnila nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací na PFUK v Praze. **Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.**

V Roztokách, dne 4. 1. 2016

Doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D.

oponent